

I. G. GAVRILOV

MITEN TULIN TUNTEMAAN VLADIMIR ILJITSIN

Minulla henkilökohtaisesti on ollut onni sekä nähdä läheltä Vladimir Iljitšiä että myös keskustella hänen kanssaan melko kauan aikaa. Se tapahtui aivan vuoden 1921 lopulla. Olin vasta saapunut Moskovaan Neuvostojen IX Yleisvenäläiseen edustajakokoukseen Kostroman läänin edustajana. Saavuumme muutamaa päivää ennen kokouksen alkamista. Näin piti tehdä siksi, kun edustajat eivät ehtineet matkustaa kotiinsa läänin Neuvostojen edustajakokouksen jälkeen — päätettiin matkustaa suoraan Moskovaan.

Meitä, puolueeseen kuulumattomia edustajia kokoontui Moskovaan 109 henkeä. Aika kävi pitkäksi. En muista minä päivänä joulukuussa Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean kahdeksannen kokoonpanon jäsen talonpoika Petruškin kehotti puolueettomia edustajia kokoontumaan kello 7 illalla Kremliin, Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean taloon, huoneeseen 51 käsittelemään kysymystä siitä, ketä puolueettomista edustajista ehdotetaan edustajakokouksen puhemieshistöön¹.

Venäjän kaikilta kolkilta saapuneina, keskenämme aivan tuntemattomina emme pitkään aikaan voineet valita puhemieshistöä edes tuon neuvottelun ajaksi. Jokainen nimitti henkilön, jonka hän yksin vain tunsi.

Silloin huoneeseen tuli M. I. Kalinin, ja asia järjestyi heti.

Mihail Ivanovitšia pyydettiin heti olemaan neuvottelun puheenjohtajana, ja oitis valittiin muutkin puhemieshistön jäsenet.

---

¹ Kirjoittaja on epätarkka. Neuvottelu, josta Gavrilov kirjoittaa, pidettiin edustajakokouksen työn aikana — joulukuun 26 p:nä 1921. Se valitsi edustajat maavaliokuntaan, kuuli selostuksen hevosrahtiverosta ja käsittelee maakysymyksen. — *Toim.*

Kahden kolmen minuutin kuluttua Vladimir Iljitš tuli huoneeseen. Me kaikki hämäännymme siitä, mutta Iljitšin tavallinen ja lempeä tervehdys rohkaisi meitä kaikkia.

Vladimir Iljitš istuutui pöydän ääreen kasvot puhemiehistöön, selkä „yleisöön” päin, ja alkoi kirjoittaa jotain muistioonsa.

Minä istuin ensimmäisellä rivillä, aivan lähellä Iljitšiä, hänestä hiukan oikealla.

M. I. Kalinin piti pienen puheen neuvottelumme tarkotuksesta. Sitten Mihail Ivanovitš sanoi, että keskusvalta tietää varsin hyvin, miten raskas on talonpoikien asema, ja tuo valta tekee kaiken, mikä nykyisissä vaikeissa olosuhteissa on mahdollista elinolojen helpottamiseksi maaseudulla. Hän sanoi:

— Teidän, sankan väkijoukon keskuudesta tänne saapuneiden puolueettomien edustajien velvollisuutena on kuunnella tarkasti kaikkea, mitä edustajakokouksessa sanotaan, ja kertoa oikein näkemästänne ja kuulemastanne valitsijoillenne.

Kerron tämän lyhyesti.

Vastauksena M. I. Kalininin puheeseen alkoi kuulua loputtomia valituksia paikallisten viranomaisten työhön nähden. Jokainen puhui omasta kihlakunnastaan, melkein pä kotikylästään. Järjestystä puheenvuorojen pidossa ei noudatettu — jokaisella oli mielessään tavattoman paljon kipeitä kysymyksiä. Oli hälinää aivan kuin kunnan kokouksessa.

Vladimir Iljitš kirjoitti jotain nopeasti muistiin. Tuntui siltä, että hän sai kaikesta tuosta puheensorinasta itselleen selville jotain hyvin tärkeitä.

Käyttäen hyväkseni melun hiljenemistä käännyin M. I. Kalininin puoleen sanoen:

— Te suhtaudutte meihin kovin hellävaroen — etteköhän aio tekaista meistäkin kommunisteja?

Mihail Ivanovitš ei vastannut mitään. Luullakseni hän ei kuullut sanojani.

Mutta Vladimir Iljitš käännähti nopeasti puoleeni, kosketti oikealla kädellään päätäni ja katsellen hyvin tarkkaavaisesti minuun sanoi:

— Älä tekaise, isä, älä missään nimessä tekaise itsestäsi kommunistia! Me puhdistamme koko ajan puoluetta noista tekemällä tehdyistä kommunisteista. Enkä tiedä onnistummeko saamaan aikaan täydellisen puhtauden. Sekin riittää, että olette meitä täysin ymmärtäviä rehellisiä kansalaisia, se riittää vallan hyvin rakentaaksemme uuden elämän. Nimitän teitä kaikkia rehellisiksi kansalaisiksi sen takia kun tiedän, että muissa olosuhteissa te ette istuisi tässä salissa.

Tätä sanoessaan mainio keskustelukumppanini loi silmäyksen edustajajoukkoon.

Sanoin:

— Meillä maaseudulla ei osata vielä pitkään aikaan sopeutua uuteen elämänjärjestykseen, ja talonpojat odottavat tulevaksi vielä jotain pahempaa.

— Kaikki asiat järjestyvät, isä. Te käsitätte varmaankin jos sen, että olemme nimenomaan tänä vuonna laskeutuneet korkeuskistamme paljon lähemmäksi teitä. Nyt on teidän vuoronne kohottautua meidän tasollemme, eikä tarvita kuin viitisen vuotta, kun kaikki järjestyy.

Kaksi edustajaa tuli lähellemme, mutta kääntytyään nopeasti pöytään päin Vladimir Iljitš kirjoitti jälleen jotain muistionsa.

Vaikka Vladimir Iljitš puhui tasaisella ja melko hiljaisella äänellä, minulta ei jäänyt kuulematta ainoakaan Iljitšin sana, ja ne painuivat mieleeni niin, että luultavasti muistan ne elämäni loppuun saakka.

Tunnustan että niinä hetkinä, kun Vladimir Iljitš katsoi suoraan minuun, tunsin oloni varsin kiusalliseksi: tuntui siltä kuin suuri puhekumppanini olisi nähnyt lävitseni, nähnyt koko sisimpäri.

Jonkin ajan kuluttua Iljitš kääntyi taas minuun päin ja sanoi:

— Täälläkin hälistään, näkyy että mieltä vaivaa kovin, olen viime aikoina alkanut tutkia kuntien ja kihlakuntien edustajakokousten päätöksiä, toivon löytäväni niistä ratkaisun siihen tehtävään, jota en pidä mahdollisena ratkaista minkään poliittisen taloustieteen mukaan.

Ja hän kääntyi jälleen nopeasti muistionsa puoleen.

Koska minusta tuntui, ettei Vladimir Iljitš puhunut minulle henkilökohtaisesti, vaan ikään kuin ajatteli ääneen, niin en rohjennut edes hiiskahtaa vastaukseksi hänen sanoihinsa.

M. I. Kalinin ilmoitti, että Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean kokoonpanoon on päätetty valita kolmekymmentä puolueeseen kuulumatonta jäsentä.

— Niin että koettakaa, toverit, esittää meille parrakkaita ehdokkaita.

Salissa syntyi iloista hälinää, liikehtimistä:

— Miksi parrakkaita? Tai onko jälleen seitsemän bojarin valtakausi?

— Älkää olko levottomia, toverit,— sanoi Mihail Ivanovitš.— On tunnustettava, että partasuu on paljon kokeneempi kuin piimäsuu. Toveri Lenin valmistelee varmaankin uutta asetusta siitä, että paikkakunnilla poltettaisiin kaikki rukouskirjat,— jatkoi M. I. Kalinin hymyssä suin.— Siitä pitää neuvotella. Kysytään vaikkapa toveri Petruškinilta mitä pitäisi tehdä. Hän huitaisee vain kädellään — polttakaa minun puolestani. Mutta jos kysytään häneltä,— Mihail Ivanovitš osoitti edustaja tov. Bojarinovia, jolla oli suuri ja komea parta,— niin hän taitaa

kysyä ensin meiltä: entä mitä te olette lähettäneet meille rukouskirjojen tilalle? Emme osaa vastata mitään, eikä toveri Lenin allekirjoitakaan asetusta.

Noiden sanojen jälkeen Vladimir Iljitš nousi tuoilta.

— Luullakseni toveri Kalinin liioittelee tällä kertaa,— sanoi hän.— En ole koskaan aikonut enkä aio polttaa rukouskirjoja, sillä luotan että koittaa aika, jolloin rukouskirjat häviävät itsestään,— sanoi hän istuutuen jälleen tuolille.

Arvelen, että Vladimir Iljitš oli silloin kanssamme toista tuntia.

Toisen kerran näin Vladimir Iljitšiä jo Yleisvenäläisen edustajakokouksen puhujakorokkeella. Siellä hän näytti minusta aivan toisenlaiselta ihmiseltä. Siinä määrin kun hän meidän puolueetomassa neuvottelukokouksessamme oli „rahvaanmiesten isä”, siinä määrin hän näytti puhujakorokkeella kaikkien johtajalta. Minua hämmästytti silloin se, että hän tiesi sekä maailmantilanteen että myöskin ne tiet, joita Venäjän oli kuljettava selviytyäkseen helpoimmin silloisesta erittäin vaikeasta tilanteesta.

Kolmannen kerran onnistuin näkemään Vladimir Iljitšiä vasta yhdeksän kuukauden kuluttua, Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean neljännen istuntokauden aikana.

Silloin hän ei muistuttanut enää sitä Iljitšiä, millainen hän oli joulukuussa vuonna 1921. Siinä määrin kuin hän silloin näytti voimakasrakenteiselta, ehtymätöntä tarmoa uhkuvalta ihmiseltä, siinä määrin hän yhdeksän kuukauden kuluttua näytti kovin uupuneelta ihmiseltä.

Samana päivänä Vladimir Iljitš kävi valokuvassa Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean jäsenten kanssa. Minä jouduin kuvassa aivan lähelle Iljitšiä. Kun Vladimir Iljitš siirtyi istumaan hiukan lähemmäksi meitä, talonpoikia, niin joku huomautti:

— Iljitš koettaa täälläkin olla mahdollisimman lähellä rahvaanmiehiä.

Enempää en saanut nähdä Vladimir Iljitšiä.

Mutta nämäkin, tässä kuvatut muutamat tapaukset tekivät minuun sellaisen vaikutelman, ettei Vladimir Iljitš ollut ainoastaan maailmanvallankumouksen johtaja, vaan myös suuri talonpoikaiston ystävä, joka ymmärtää syvällisesti sen ajatukset ja tarpeet.

